

Tisztelt Képviselő-testület!

Somogy Megyei Kormányhivatal a komplex ellenőrzéséről készült feljegyzésében hívta fel az Kőröshegy Község Önkormányzatának figyelmét az időmúlásra tekintettel a rendelet teljes körű felülvizsgálatára.

A rendelet-tervezet 1. §-a a jogszabályi változások miatt a Jegyző természetvédelmi hatósági jogkörben levő feladatainak leírását tartalmazza.

A rendelet-tervezet 2. §-a technikai jellegű módosítást tartalmaz.

A rendelet-tervezet 3. §-a természetvédelmi bírság befizetésének szabályait rendezi.

A magasabb szintű jogszabályokban is szereplő rendelkezések a rendeletből hatályon kívül helyezésre kerülnek.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztést tárgyalja meg és a rendelet-tervezetet fogadja el.

Kőröshegy, 2016. szeptember 20.

Dr. Friss Attila
Jegyző

ELŐZETES HATÁSVIZSGÁLATI LAP

(a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. §-a alapján)

A tervezett jogszabály várható következményei, különösen

I. Társadalmi hatásai:

A lakosság számára a rendelet-tervezetnek közvetlen társadalmi hatása nincs.

II. Gazdasági hatásai:

A lakosság számára a rendelet-tervezetnek közvetlen gazdasági hatása nincs.

III. Költségvetési hatásai:

A rendelet-tervezetnek előreláthatólag költségvetési bevételi és kiadási oldalán hatása nem jelentkezik.

IV. Környezeti következményei:

A település területén található védett terület környezeti szempontból jelentős változást nem okoz.

V. Egészségi következményei:

A rendelet-tervezetnek egészségi következményei nincsenek.

VI. Adminisztratív terheket befolyásoló hatásai:

A rendelet-tervezetnek adminisztratív terheket befolyásoló hatása nem ismert.

VII. Megalkotásának szükségessége:

A Somogy Megyei Kormányhivatal komplex ellenőrzése során hívta fel az önkormányzat figyelmét a rendelet aktualizálására.

VIII. A jogalkotás elmaradásának várható következményei:

A rendelet alkotás elmaradása jogszabálysértést nem eredményezhet.

IX. alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek:

Nem igényel személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételeket.

Tervezet

Kőröshegy Község Önkormányzat Képviselő-testületének /2016. (. .) önkormányzati rendelete

Az egyes helyi jelentőségű természeti emlékek védetté nyilvánításáról szóló 13/2006. (V.22.)
rendelet módosításáról

Kőröshegy Község Önkormányzat Képviselő-testülete Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (2) bekezdésében, valamint a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (2) bekezdésnek felhatalmazása alapján a 2011. évi CLXXXIX törvény 13. § (1) bekezdésének 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § Az egyes helyi jelentőségű természeti emlékek védetté nyilvánításáról szóló 13/2006. (V.22.) önkormányzati rendelet (továbbiakban: Rendelet) 5. §-a a következőképpen módosul:

5. § A helyi jelentőségű védett természeti terület esetén a természetvédelmi hatóságként a jegyző a 71/2015. (III.30.) Kormányrendelet 16-17 §-ában meghatározott esetekben jár el.

2. § A Rendelet a következő 6. § (1) bekezdése a következőképpen módosul::

6. § (1) A védelem alá vont emlékek megóvása, fenntartása, helyreállítása során az Önkormányzat feladatait:

- a) a tulajdonában álló területen a mindenkori vagyonkezelő útján valósítja meg,
- b) a nem önkormányzati tulajdonú területen levő védett természeti érték esetében megállapodást köthet a terület tulajdonosával a feladat átvállalására.

3. § A Rendelet a következő 8. §-a a következőképpen módosul:

Amennyiben a természetvédelmi bírságot az e rendeletben szabályozott helyi védett terület esetében szabták ki, úgy a bírságot Kőröshegy Község Önkormányzat 50800214-10001521 számlaszámú környezetvédelmi alapszámlára kell befizetni.

4.§ E rendelet a kihirdetést követő napon lép hatályba és az azt követő napon hatályát veszti.

Kőröshegy, 2016.

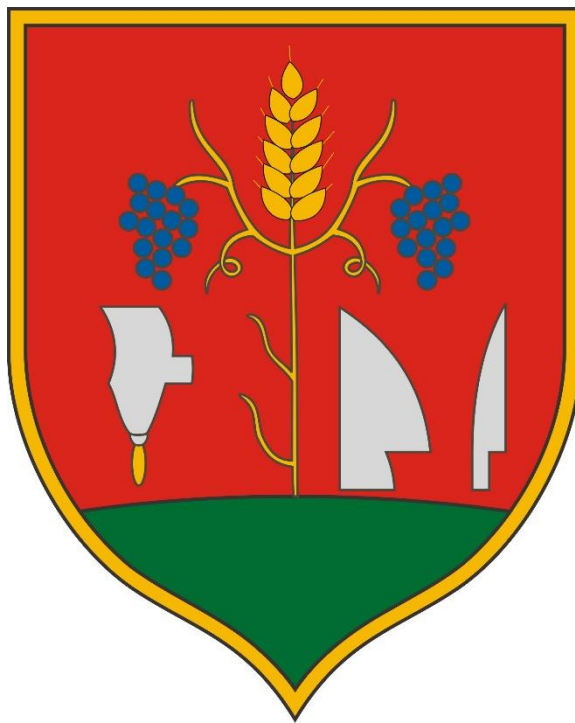
Marczali Tamás
polgármester

dr. Friss Attila
jegyző

E rendelet a Kőröshegyi Közös Önkormányzati Hivatal hirdetőtábláján 2016. május ... napjától 15 nappal kifüggesztésre került.

Kőröshegy, 2016.

dr. Friss Attila
jegyző

Fenntartási terv

Kőröshegy helyi jelentőségű természeti emlék

Kocsánytalan tölgy

Quercus petraea

2016-2026

Készítette: Kovács Katalin környezetmérnök
Kardos Beáta környezetmérnök

Készült a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet alapján.

Kőröshegy 2016

Természeti emlék azonosító adatai

A Kőröshegy községi használaton kívüli izraelita temetőben elhelyezkedő kocsánytalan tölgyfa természeti emlékké nyilvánítása a helyi önkormányzat által 13/2006. (V. 22.) rendelettel határozatba foglalva.

Védett növény helye: 8617 Kőröshegy Község külterület, Izraelita Temető; 012 hrsz.
Terület nagysága: 1949 m²

Terület tulajdonosa: Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége, 1075 Budapest, Síp u. 12.

Természeti emlék bemutatása

Ritka fajtájú, különleges magasságú és törzsvastagságú, idős kocsánytalan tölgy /*Quercus petraea*/ (300- 400 éves).

Quercus petraea jellemzése

A bükkfafélék családjába (Fagaceae) tartozik.

Nagy termetű, 35 m magasságot is elérő fa. Szabadon állva törzse már hamar elágazik, zárt állásban a koronán átmenő, egyenes. Koronája boltozatos, többé-kevésbé zárt, szabályos, a kocsányos tölgyénél finomabb ágrendszerrel. Kérge fiatalon sima, idősebb korban sem túl mélyen repedezett. Rügyei tojásdadok, világosbarnák. Levelei 8-14 cm hosszúak, az 5-8 karéj ép szélű, a csúcs felé egyre keskenyebb. A levélváll ék vagy szív alakú. A levélnyél 1,2 -2,4 cm hosszú. Sok csersavat tartalmazó lombja elegyetlenül nehezen bomlik. A makkok kocsánytalanok, általában hármásával a levelek hónaljában ülnek. Nagyságuk erősen változó, 15-30 mm hosszúak, erősen hasasodóak, felül hegyesek, 1/3-ig ülnek a kupacsban. Szeptember közepén érnek, októberben hullanak.

Lassú növekedésű, hosszú életű fa.

Közép-európai flóraelem. Elterjedésének súlypontja az Alpok-Kárpátok térségében van. Hazánkban a középhegységekben és a dunántúli dombvidéken gyakori. Gyertyánnal, bükkal, nyírral, erdeifenyővel elegyedik.

Mérsékelt melegigényes, a hőmérsékleti szélsőségeket nem kedveli. Nálunk évi 600-700 mm csapadékmennyiségen fejlődik jól. Inkább mészkerülő. Optimális számára a mészben szegény, tápanyagban gazdag, levegős, üde talaj. Sűrű állományával, gazdag lombhullatásával védi a talajt.

Kiemelkedő jelentőségű fafajunk. A kocsányos tölgyhöz hasonlóan nagytermetű, ún. nemes tölgy. Fája értékes, keresett, a tölgyek között a legfinomabb szöveti szerkezetű, tartós.

Több kertészeti fajtáját termesztik. Szeldelt levelű a 'Laciniata', mely igen mélyen szeldelt, nagy, fénylő leveleivel kertek, parkok szép díszé lehet. Magassága 8-10 m, koronája kerekded. Kicsit magasabb 15 m körüli magasságú, karcsú kúp koronát nevel a 'Columna' fajta. A 'Purpurea' fajta már 1877-ből ismert, Hollandiában fedezték fel. Leveleinek karéja kevésbé lekerekítettek, mint az alapfaj esetében. Színük barnáspiros, különösen ősszel intenzív. A fiatal hajtások hasonlóan intenzív barnáspiros színeződésűek, ezt a színt egészen télen keresztül megőrzik. /Forrás: http://www.parkerdo.hu/kocsanytalan_tolgy/

Kártevők és kórokozók

Bár jelentős számban vannak károsítói, ritkán okoznak súlyosabb vészt. A korai fagyok a másodhajtásokat, a kései fagyok a virágokat teszik tönkre. A téli nagy fagyok a törzsön fagyrepedéseket okoznak. Idős törzsekben a farontó taplók, a sárga fagyöngy, majd ezek nyomán a hóscincér is jelentős károkat okoz. Gyakori kárt okoznak a gubacsdarazsak a levélen, hajtáson és a termésen képzett száraz, illetve zsíros gubacsokkal. A lepkék közül a gyapjas és a búcsújáró pille is károsítja.

A fák vízhiányának hatására tömegesen léphetnek fel gyengültségi parazitagombák és lomb-fogyasztó rovarok. Kisebb mértékben a múlt erdőművelési hiányosságai, illetve lokálisan a légszennyezés is hozzájárultak a kocsánytalan tölgy gyengültségi állapotának kialakulásához.

A kocsánytalan tölgy egészségi állapotának romlása általában csak 2-3 egymást követő, erősen aszályos év hatására következik be. A száraz időszakok hatására legyengülő kocsánytalan tölgy különösen ki van téve a rovargradációk károsításának.

Gyakori kártevők, kórokozók:

- Cser filoxéra (*Phylloxera quercina*): Áprilistól kezdődhet a kártétele. Szívogatásuk nyomán a leveleken apró, sárgás foltok jelennek meg. A levelek később el is száradhatnak, lehullhatnak, fiatal fákon ezért veszélyesebb. A kárkép hasonlít az egyes gombák okozta tünetekhez.
- Tölgy lisztharmat (*Microsphaera alphitoides*): Főleg a fiatal egyedeken, de idősebb fákon is megjelenhet (Jánosnapi hajtások). A növények felületén telepszik meg, fehér, lisztszerű bevonatot (epifita micélium) képez a levelek színén. A levél bőrszövet a bevonat alatt elhalhat. A gomba perithecium és rügmicélium alakjában telel át. A fertőzött rügyekből előtörő hajtások

leveleit a tölgylisztharmat áttelelő micéliumai bevonják és konidiumot képeznek. Ezekkel a konidiumokkal a gomba az egész vegetációs idő alatt fertőz. A konidiumok csírázási hőoptimuma magas, 28°C körül van. A spóra csírázásának másik alapfeltétele a magas, 90% feletti páratartalom. A konidiumok képzéséhez a gombának fényre van szüksége. Ez a három tényező: a fény, a hőmérséklet és a páratartalom határozza meg a lisztharmatfertőzés mértékét. Mivel ezek a tényezők együttesen nyáron fordulhatnak elő általában június elejétől augusztus elejéig a főfertőzési időt, egyúttal a védekezési időszakot is elég szűk határok közé tudjuk szorítani. A betegség kialakulásának a fertőzés mellett a másik szükséges alapfeltétele a fogékonyság, mely a tölgyeknél faji tulajdonság.

- A levélaknázó moly (*Phytomyza ilicicol*): A lárvák (hernyók) aknákat készítenek a levélben (innen is ered a nevük), amelyek sárgás vagy barnás foltokként, vagy kanyargós nyomokként látszanak. A levelek végül elsárgulnak és lehullnak. Az első jelek a levélen keletkező kis duzzanatok, ahova a nőstény lerakta a petéit. A nőstények kisebb tühegynyi, fekete lyukakat készítenek a levélben, amiken keresztül ők, és a hímek kiszívják a nedveket a levél belsejéből. Össze lehet tévesztetni őket a levéltüskék által okozott kis pontocskákkal, mivel ugyanúgy néznek ki. Amikor a hernyók kikelnek, elkezdenek táplálkozni, kis kanyargós világoszöld alagutakat hagyva maguk után. Ahogy a hernyók nőnek az alagutak is nagyobbak lesznek. Később a levél úgy néz majd ki, mintha egy tintafolt lenne rajta. Ha egy kissé megkaparod a levelet, a felső szövet leválik és látszanak a hernyók által kialakított aknák. Lehetséges, hogy az ürüléküket is láthatod. Később a levelek elsárgulnak és lehullnak. Évente csak egy nemzedék fejlődik ki. A lárvák a fán, a leveleken vagy a lehullott leveleken telelnek. A felnőtt molyok május közepétől június végéig kikelnek, és tíz nap múlva lerakják a petéiket. A nőstény egy hasadékot képez a levélen, melyen keresztül a levél belsejébe rakja a petéket. Ahogy a hernyók kikelnek, elkezdenek táplálkozni a levélből.

Természetvédelmi célkitűzések

Az őshonos természeti emlék károsodásának megelőzése, elhárítása, az eddig bekövetkezett károsodás csökkentése, megszüntetése, illetve a jelen és jövőnemzedék számára történő megőrzése és tervszerű fenntartása.

Az adott célkitűzés időbeni elérése:

○ Eddig bekövetkezett károsodás megszüntetése	2016. szeptember 30.
○ Károsodás megelőzése	Folyamatos
○ Fenntartható állapot megőrzése	Folyamatos

Természetvédelmi stratégiák

A célállapot eléréséhez szükséges feladatok:

- A fellépő növényi és állati kártevők elleni megelőző védelem biztosítása –
Növényvédelem

Cser filoxéra

A gyökérlakó alakok elterjedése ellen amerikai alanyra oltott nemes európai fajták telepítésével, szénkéneges vagy hexaklór-butadiénes talajfertőtlenítéssel. A levéllakó alakok ellen hatásos a tavaszi lemosó permetezés.

Tölgy lisztharmat

Fertőzött leveleket el kell távolítani a fáról. A környező növények ritkításával biztosítani kell a megfelelő légmozgást. A probléma fennállása alatt nem ajánlott a műtrágya használata, illetve a túlzott mértékű öntözés.

Levélnaknázó moly

Össze kell szedni és el kell pusztítani a megfertőzött leveleket. Ha túl későn vesszük észre (május közepén) a rovarirtó szerek már nem segítenek. Hogy a későbbiekben elkerülhető legyen a megfertőződés, az őszi és téli időszakban össze kell szedni és elpusztítani a beteg leveleket a fáról és a földről. Nem szabad rovarirtó szereket használni minden apró problémára, mert úgy elpusztulnak a hasznos rovarok is, mint például a méhek.

Továbbá el kell pusztítani a petéket és a hernyókat, illetve fontos a lerakott peték eltüntetése is.

Ha szükséges, rovarirtó szereket kell használni. Súlyosabb esetekben permetezni kell a fiatal leveleket május elején, amikor a nőtények lerakják a lárváikat. Általában 7-10 nappal az első permetezés után a kezelést meg kell ismételni.

- A száraz ágrészek gondos időbeni eltávolítása – Fenntartó metszés

Hazánk időjárása kezd szélsőséges jelenségeket mutatni, ilyen szélsőségek a nagy erejű viharok. Ezek következtében a fán kialakulhatnak ág törések, hasadások. Ebben az esetben mindig el kell távolítani a letört ágakat és sebkezeléssel ellátni a nagyobb ágak helyét. Ezzel megakadályozva az adott szakasz kiszáradását, parazita megjelenését.

Továbbá akkor igényel metszést amennyiben ágak keresztezik egymást, ilyenkor szükséges megállapítani melyik ág egészségesebb és a kisebb vagy betegbb ágat el kell távolítani, sebkezelést ezen esetben is meg kell tenni.

Ezen havária eseteken kívül a kocsánytalan tölgy nem igényel metszést, nem szabad a természetes életciklusát befolyásolni.

- A növény lombkoronájának megfelelő földterület állandó gyommentességének biztosítása

Fontos, hogy a fa megfelelő tápanyaghoz jusson, az ehhez szükséges leggyorsabb bejutási út a talajfelszín szabadon tartása. Így a csapadék és azzal együtt a tápanyagok könnyedén bemosódnak a talajba táplálva ezzel a fát. Tavasztól ősziig fontos figyelemmel kísérni a fa védőövezetének gyommentességét, abban az esetben, ha gyom jelenik meg ki kell húzni és után követni, hogy ne jelenjen meg újra. A fa védőövezetében tilos permetezni a gyomokat.

- Tápanyag utánpótlás

A klímaváltozással hazánkban a kocsánytalan tölgy több hazai más fafajjal együtt közelebb kerültek szárazsági határukhoz. Folyamatos odafigyelést igényel tehát a csapadékmennyiség. Ha a fán észrevehető bármely kiszáradásra utaló jelenség, vizet szükséges juttatni a gyökeréhez, tehát a védőzónáját öntözni kell. Domborzati viszonyokhoz alkalmazkodva, amely azt jelenti, hogy a magasabb pontról kell öntözni, hogy ne folyjon el a víz, maradjon a fa gyökérzeténél. Illetve ha megoldható injektációs módszer alkalmazása, mely hatékonyabb öntözést eredményez.

A tápanyag utánpótlás nem csupán a folyadék bevitelről szól, hanem az idős fa trágyázásáról is. Hiszen a sok-sok év alatt a fa elhasználta a talaj tápanyagait. Fenntartható életéhez szükséges minden évben tavasszal starter tárgya alkalmazása. 4-5 évenként szerves anyag utánpótlás, melyhez a legjobb a marhatrágya használata.

Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

A védett természeti érték megőrzésének kezelési módja az előző rész szerint három fő alappillére épül:

- Növényvédelem
- Fenntartó metszés
- Tápanyag utánpótlás

Ezek betartásával és folyamatos állapot ellenőrzéssel a védett kocsánytalan tölgy sokáig a község fája maradhat, melyet látogathat az ifjúság a természetvédelemének élő példájaként.

Korlátozások és tilalmak:

- A védelem alá vont természeti emléket „Védett fa” feliratú tábla jelöli.
- A tölgy termőfelülete védőövezetnek tekinthető, mely a törzs és a lombkorona széle által meghatározott terület függőleges vetülete körben 2 méterrel megnövelve.
- A védőövezeten belül tilos a talajt burkolattal fedni.
- A természeti emlék egészségi állapotának megőrzése érdekében szükséges munkálatok elvégzése az Önkormányzat feladata, a 13/2006. (V. 22.) Kőröshegy Község Önkormányzati rendeletének 6. § a) és b) pontjában meghatározottak szerint.